

Stefan Prins - FREMDKÖRPER

voor versterkte dwarsfluit(piccolo), percussie, elektrische gitaar, cello, vierkanaals soundtrack en live-electronics (2008) (ca. 12')

70 jaar geleden opende in toenmalig Nazi-Duitsland de tentoonstelling *Entartete Kunst* zijn deuren. Naar aanleiding van de (dubieuze) verjaardag van deze tentoonstelling, die slechts de proloog is gebleken van een gitzwart hoofdstuk uit de Westerse geschiedenis, heeft Nadar i.s.m. Jeugd & Muziek Vlaanderen het concertprogramma *Entartung* samengesteld. Hiervoor werden drie reeds bestaande composities gecombineerd met *Fremdkörper*, dat speciaal is geschreven voor dit concert. Joachim Devillé maakte een 50-minuten durende animatiefilm die de vier composities overkoepelt.

Het Duitse woord "Fremdkörper" verwijst heel direct naar die donkere pagina in de westerse geschiedenis, waarin al wat vreemd was, in elke betekenis van het woord, uit de "Arische" samenleving werd geweerd, gaande van al dan niet aanwijsbare "vreemdelingen" tot minder aanwijsbare invloeden uit "vreemde" landen/culturen/filosofieën. Maar het Duitse substantief heeft ook een tweede betekenis: "vreemd object, indringer". Ten slotte valt nog op te merken dat dit Duitse woord tegelijkertijd enkelvoudig en meervoudig is. Al deze betekenissen hebben op een of andere manier hun weg gevonden in de conceptie en uitwerking van deze homonieme compositie.

Zo is elke muzikant bijvoorbeeld verbonden aan een gitaarversterker die naast hem/haar op het podium staat; een waarlijk *fremdkörper*. De traditionele singulariteit van de musicus op het podium wordt op deze manier doorbroken: de muzikant krijgt een aanwijsbaar, extra lichaam, een verlengstuk, waarin zijn klank ofwel versterkt wordt, ofwel vervangen wordt door een op voorhand opgenomen soundtrack op basis van bewerkte instrumentale samples van het respectievelijke instrument. Dit laatste gebeurt op de momenten dat het instrument niet speelt. Wanneer het instrument vervolgens opnieuw begint te spelen, wordt de soundtrack volautomatisch "on hold" gezet, totdat het instrument opnieuw zwijgt. Op deze manier is er een constante wisselwerking tussen twee muzikale teksturen die in elkaar "indringen" als vreemde objecten. Het instrument en de versterker zijn op dit moment twee fundamenteel van elkaar verschillende objecten. In de loop van de compositie zullen beide "lichamen" echter verschillende andere gedaantes aannemen en evenzeer versmelten tot één enkel "extended body".

Ook voor de micro-samenstelling van de elektronische soundtrack is gebruik gemaakt van processen van intrusie en besmetting. De granulaire processen op basis waarvan de soundtrack werd gemaakt, grijpen op verschillende manieren in op vier "buffers" (*lichamen*), waarin zich telkens het op voorhand opgenomen materiaal van het respectievelijke instrument bevindt. Dit materiaal werd dan in meerdere of mindere mate gepenetreerd door materiaal uit de andere buffers om tot de uiteindelijke soundtrack te komen.

Ook bij het bespelen van de instrumenten worden vreemde objecten gebruikt, zoals een handventilator, platenspeler, ballonnen, lepels, chopsticks, sponsjes en ander huis-, tuin- & keukengerief. Tenslotte is er ook nog de kwestie van de "vreemde invloeden". Het moge duidelijk zijn dat zowel de klankwereld en de energie van de vrije improvisatiemuziek als die van de "noise"-muziek van essentieel belang is geweest voor de genese van *Fremdkörper*.

Fremdkörper werd geschreven voor Nadar in opdracht van Jeugd & Muziek Vlaanderen en werd op 9 december 2008 in Logos Foundation gecreëerd.

Stefan Prins, december 2008